

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 października 2014 r., skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., W. N. wystąpił o zasądzenie kwoty 50.000,00 zł tytułem ryczałtów za noclegi podczas zagranicznych oraz krajowych podróży służbowych za okres od dnia 31 sierpnia 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty. Ponadto, powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania wskazano, że powód był pracownikiem pozwanej od kilku lat. W ramach zawartej umowy o pracę odbywał podróże krajowe i zagraniczne, za które nie otrzymał wszystkich przysługujących mu z tego tytułu należności tj.- ryczałtów za noclegi. Dopiero w dniu 30 czerwca 2014 r. pracodawca podjął Uchwałę w przedmiocie zmiany Regulaminu Wynagradzania, mocą której dodano pkt 5 ze zn. 1, na podstawie którego przyznano pracownikom zatrudnionym na stanowisku kierowcy ryczałt w wysokości 32 euro z tytułu noclegu odbywanego w podróży zagranicznej, w przypadku niezapewnienia bezpłatnego noclegu.

W odpowiedzi, pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa, kwestionując je co do zasady i co do wysokości oraz domagając się zasądzenia na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwana spółka podniosła, że w spornym okresie obowiązywał Regulamin Wynagradzania, który określał warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej, stosownie do art. 77⁵ § 3 k.p. Powód nie ponosił żadnych kosztów noclegów w trakcie wykonywania pracy na rzecz spółki, ponieważ zapewniała ona zatrudnionym kierowcom bezpłatny nocleg w trakcie podróży służbowych.

Pismem z dnia 27 czerwca 2016 r. pełnomocnik W. N. sprecyzował powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty: 76.395,02 zł tytułem ryczałtu za noclegi podczas zagranicznych oraz krajowych podróży służbowych za okres od 31 sierpnia 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 50.000 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanej do dnia zapłaty, a w zakresie kwoty 26.395,02 zł od daty doręczenia pozwanej odpisu niniejszego pisma do dnia zapłaty.

Na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2018 roku pełnomocnik powoda poparł odwołanie zaś pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny sprawy.

Powód W. N. był zatrudniony u pozwanego - (...) sp. z o.o. w W. na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 1 lutego 2006 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r., przy czym w okresie od dnia 1 lutego 2006 r. do dnia 31 maja 2008 r. na podstawie umów o pracę na czas określony, zaś od dnia 1 czerwca 2008 r. na podstawie umowy na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy międzynarodowego z miejscem wykonania - pracy trasy krajowe i zagraniczne. Umowa została rozwiązana za porozumieniem stron na wniosek pracownika bez zachowania okresu wypowiedzenia

/świadcstwo pracy z dnia 31 sierpnia 2014 roku k. 2 akta osobowe Część C, umowa o pracę z dnia 1 lutego 2006 roku k. 1 akta osobowe Część B, umowa o pracę z dnia 30 maja 2008 roku k. 23 akta osobowe Część B, oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy na mocy porozumienia stron z dnia 13 sierpnia 2014 roku k. 1 akta osobowe Część C, zeznania powoda e - protokół z dnia 13 kwietnia 2018 roku 00:12:25 - 00:17:05 - płyta CD k.802 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e -protokół z dnia 26 marca 2015 roku 00:13:37 -00:36:07/.

W dniu 30 maja 2008 r. strony zawarły umowę na czas nieokreślony od dnia 1 czerwca 2008 r., na mocy której ustalono miesięczne wynagrodzenie brutto w kwocie 1750 złotych oraz dodatkowe składniki wynagrodzenia w postaci premii uznaniowej zgodnie z Regulaminem Wynagradzania oraz ryczałt za pracę w nocy i w godzinach nadliczbowych

/umowa o pracę z dnia 30 maja 2008 roku k. 23 akta osobowe Część B/.

W aneksie do umowy w dniu 30 stycznia 2009 r. strony dokonały zmian w zakresie wysokości wynagrodzenia zasadniczego, które miało wynosić 2000 zł. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie

/aneks do umowy zawarty w dniu 30 stycznia 2009 roku k. 26 akt osobowych Część B/.

W dniu 22 marca 2010 r. strony zawarły porozumienie zmieniające warunki umowy o pracę, w którym wskazano, że „Wynagrodzenie pracownika składa się z następujących składników:

a) wynagrodzenie zasadnicze wynikające z odpowiedniej stawki zaszeregowania pracownika w uchwale Zarządu z dnia 12 marca 2010 r. w sprawie zmian do (...) sp. z o. o.

b) dodatki do wynagrodzenia zasadniczego przewidziane w uchwale Zarządu z dnia 12 marca 2010 r. w sprawie zmian do (...) sp. z o.o.

Pracownik uprawniony jest do otrzymania świadczeń pieniężnych z tytułu zagranicznej podróży służbowej, określonych w (...) sp. z o.o. ze zmianami z dnia 12 marca 2010 r.” Wskazano, że pozostałe postanowienia Umowy o pracę pozostają bez zmian

/porozumienie w sprawie zmiany warunków pracy i płacy z dnia 22 marca 2010 roku k. 31 akt osobowych Część B/.

W dniu 20 września 2010 r. strony zawarły kolejne porozumienie zmieniające warunki umowy o pracę, w którym wskazano, że „Wynagrodzenie pracownika składa się z następujących składników:

a) wynagrodzenie zasadnicze wynikające z odpowiedniej stawki zaszeregowania pracownika w uchwale Zarządu z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie zmian do (...) sp. z o.o. tj. 1700,00 zł brutto

b) dodatki do wynagrodzenia zasadniczego przewidziane w uchwale Zarządu z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie zmian do (...) sp. z o.o.:

- ryczałt za dyżury oraz pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych w wysokości 700,00 zł brutto

- premie zgodnie z Regulaminem Wynagradzania

Pracownik uprawniony jest do otrzymania świadczeń pieniężnych z tytułu krajowej i zagranicznej podróży służbowej, określonych w (...) sp. z o.o. ze zmianami z dnia 31 sierpnia 2010 r.” Wskazano, że pozostałe postanowienia Umowy o pracę pozostają bez zmian

/porozumienie w sprawie zmiany warunków pracy i płacy z dnia 20 września 2010 roku k. 35 akt osobowych Część B/.

W aneksie do umowy w dniu 1 lutego 2011 r. strony ustaliły, że wynagrodzenie zasadnicze wynikające z odpowiedniej stawki zaszeregowania pracownika określonej w (...) sp. z o.o. **wynosić będzie 2000,00 zł brutto** zaś ryczałt za dyżury oraz pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych **w wysokości 800,00 zł brutto**. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie

/aneks do umowy zawarty w dniu 1 lutego 2011 roku k. 37 akt osobowych Część B/.

Od dnia 24 listopada 2010 r. w pozwanej spółce obowiązywał Regulamin Pracy, który w Rozdziale VII określał pojęcie i zasady odbywania podróży służbowych pracowników zatrudnionych na stanowisku kierowcy.

Zgodnie z art. 36 § 1 regulaminu podróż służbowa oznaczała każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy

- a) przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w § 2 ust 1 lub
- b) wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w § 2 ust 1, w celu wykonania przewozu drogowego .

§ 2 miejsce pracy pracownika zatrudnionego na stanowisku kierowcy oznacza:

1. siedzibę pracodawcy, na rzecz którego pracownik zatrudniony na stanowisku kierowcy wykonuje swoje obowiązki, oraz inne miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę (bazę), w szczególności filie, przedstawicielstwa, oddziały i bazy transportowe,
2. pojazd, który pracownik zatrudniony na stanowisku kierowcy prowadzi;
3. każde inne miejsce, w którym pracownik zatrudniony na stanowisku kierowcy wykonuje czynności związane z wykonywanymi przewozami drogowymi.

Zgodnie z treścią art. 37 regulaminu potwierdzeniem odbycia podróży służbowej był zwrot do biura druku „karta trasy” uzupełnionego odpowiednio o zdarzenia wyjazdu z miejscowości określonej w art. 36 § 2 ust 1, przekroczenia granicy Polski (wyjazd - miejsce, godzina, stan licznika), miejsca rozładunków/załadunków i odpoczynków dziennych, przekroczenia granicy Polski (przyjazd, miejsce godzina, stan licznika)

W art. 38 regulaminu wskazano, że pojazdy są wyposażone w miejsce do spania (zgodnie z homologacją producenta). Pracownicy zatrudnieni na stanowisku kierowcy mają obowiązek parkować pojazdy na odpoczynki (noclegi) na strzeżonych lub monitorowanych parkingach, wyposażonych w zaplecze socjalne (natryski - toalety) - w związku z tym pracownikom zatrudnionym na stanowisku kierowcy nie przysługuje ryczałt na noclegi w podróży służbowej.

Art. 39 regulaminu wskazywał z kolei, że należność z tytułu diet oblicza się za czas od rozpoczęcia podróży (wyjazdu poza miejscowość określoną w art. 36 § 2 ust 1), do powrotu do miejscowości określonej w art. 36 § 2 ust 1 po wykonaniu zadania. Pracownik zatrudniony na stanowisku kierowcy, po uzgodnieniu z pracodawcą, może zakończyć podróż w innym miejscu - rozliczenie diet nastąpi wówczas do tego miejsca.

Zgodnie zaś z art. 40 § 1 regulaminu wszystkie odcinki krajowe w ramach jednej podróży służbowej rozliczane są łącznie. Odcinki zagraniczne rozpoczynają się i kończą na granicy Polski (§ 2). Odcinki zagraniczne w ramach jednej podróży służbowej (przerywane powrotem do Polski na załadunek lub rozładunek) są rozliczane oddzielnie (§ 3). Odcinek zagraniczny rozliczany jest według stawki określonej w Regulaminie Wynagradzania (§ 4). Rozliczenie delegacji następuje po rozliczeniu się z dokumentów przewozowych i oddaniu poprawnie wypełnionej Karty Trasy, zgodnie z zasadami określonymi w art. 37, w terminie 14 dni w walucie polskiej.

Kolejne zmiany Regulaminu Pracy tj. z dnia 11 maja 2012 r., z dnia 14 grudnia 2012 r. oraz z dnia 17 czerwca 2013 r. nie wprowadzały żadnych zmian w zakresie pojęcia i zasad odbywania podróży służbowych pracowników zatrudnionych na stanowisku kierowcy

/Regulamin Pracy (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 9 listopada 2010 roku k. 202- 216, Regulamin Pracy (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 11 maja 2012 roku k. 219 -233, Regulamin Pracy (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 14 grudnia 2012 roku k. 234- 248, Regulamin Pracy (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 17 czerwca 2013 roku k. 249-264v/.

Od dnia 1 stycznia 2011 r. w pozwanej spółce obowiązywał Regulamin Wynagradzania, w myśl którego kierowcom zatrudnionym w transporcie międzynarodowym poza wynagrodzeniem zasadniczym uzależnionym od stażu pracy przysługują dodatkowe składniki wynagrodzenia oraz inne świadczenia określone w załączniku nr 1 do regulaminu.

Stosownie do pkt 4 załącznika do wskazanego regulaminu **dieta z tytułu podróży służbowej na terenie kraju w wysokości 23 zł za każdy** z zastrzeżeniem zawartym w pkt.4.1, 4.2, 4.3. Jeżeli cała podróż trwa nie dłużej niż

24 godziny, - od 8 do 12 godzin - przysługuje połowa diety (11,50 zł), - powyżej 12 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości (23 zł),(pkt 4.1)

Jeżeli cała podróż trwa dłużej niż 24 godziny: do 8 godzin - przysługuje połowa diety (11,50 zł), powyżej 8 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości (23 zł). (pkt 4.2).

Naliczanie diety z tytułu podróży służbowej na terenie kraju zostaje przerwane jeżeli w trakcie wykonywania zadania transportowego pracownik zatrudniony na stanowisku kierowcy pozostawia pojazd na terenie bazy transportowej lub w innym ustalonym miejscu i rozpoczyna odpoczynek. (pkt 4.3).

Z kolei w myśl pkt 5 załącznika do wskazanego regulaminu **dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej w wysokości 40 EUR za pełną dobę** (24h) pobytu za granicą, a w przypadku niepełnej doby obliczana na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą i stawki 1,667 EUR. Naliczanie diety z tytułu podróży zagranicznej rozpoczyna się w momencie wyjazdu z Polski, a kończy w momencie wjazdu przekraczając granicę Polski. Oznaczenie czasu przekroczenia granicy Polski odbywa się na podstawie informacji generowanych przez system telematyczny, a w przypadku braku takiej informacji na podstawie danych zapisanych przez kierowcę w (...) (pkt 5.1). Dieta jest wypłacana w PLN, po przeliczeniu według średniego kursu NBP ogłoszonego w dniu wyjazdu kierowcy z terytorium Polski (pkt 5.2)

/Załącznik nr 1 Regulaminu (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 17 grudnia 2010 roku k. 156v - 159v/.

Od dnia 1 stycznia 2012 r. w pozwanej spółce obowiązywał zmieniony Regulamin Wynagradzania, w myśl którego dotychczasowe warunki wypłat diet z tytułu podróży krajowych i zagranicznych nie uległy zmianie

/ Załącznik nr 1 Regulaminu (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 17 stycznia 2012 roku k. 164 - 167/.

Od dnia 1 kwietnia 2012 r. w pozwanej spółce obowiązywał zmieniony Regulamin Wynagradzania, w myśl którego „Dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej przysługuje w wysokości:

a) w przypadku, **obsady pojedynczej pojazdu - 40 EUR za pełną dobę** (24h) pobytu za granicą lub, w razie niepełnej doby pobytu: za granicą, dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana będzie na podstawie liczby pełny godzin pobytu za granicą i stawki 1.667 EUR:

b) w przypadku obsady podwójnej pojazdu - po 50 EUR dla każdego z pracowników za pełną obsadę (24h) pobytu za granicą lub, w razie niepełnej doby pobytu za granicą, dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana będzie na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą każdego z pracowników i stawki 2, (...) EUR”

/Uchwała zarządu firmy (...) sp. z o.o. w W. z dnia 17 marca 2012 roku w sprawie zmiany Regulaminu Wynagradzania oraz w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Regulaminu Wynagradzania k. 171/.

Od dnia 1 sierpnia 2012 r. w pozwanej spółce obowiązywał zmieniony Regulamin Wynagradzania, w myśl którego dotychczasowe warunki wypłat diet z tytułu podróży krajowych i zagranicznych nie uległy zmianie

/ Z. nr 1 Regulaminu (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 17 lipca 2012 roku k. 178- 182/.

Od dnia 1 stycznia 2013 r. w pozwanej spółce obowiązywał zmieniony Regulamin Wynagradzania, w myśl którego dotychczasowe warunki wypłat diet z tytułu podróży krajowych i zagranicznych nie uległy zmianie

/Z. nr 1 Regulaminu (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 17 grudnia 2012 roku k. 185- 188v/.

Od dnia 1 lipca 2013 r. w pozwanej spółce obowiązywał zmieniony Regulamin Wynagradzania, w myśl którego:

„Dieta z tytułu podróży służbowej na terenie kraju przysługuje pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy w wysokości nie mniejszej niż wskazana w § 7 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167) z uwzględnieniem późniejszych zmian ww. przepisu, z zastrzeżeniem zawartym w pkt 4.1, 4.2, 4.3. Wysokość diety ustalonej w sposób wskazany oraz każda zmiana tej wysokości zostanie obwieszczana pracownikom w sposób zwyczajowo przyjęty w (...) Sp. z o.o., w szczególności poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie (...) sp. z o.o. oraz w jej bazach terenowych” (pkt 4 załącznika do omawianego regulaminu).

„Jeżeli cała podróż trwa nie dłużej niż 24 godziny: od 8 do 12 godzin - przysługuje połowa diety określonej zgodnie z zasadami wskazanymi w pkt 4, powyżej 12 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości określonej zgodnie z zasadami wskazanymi w pkt 4” (pkt 4.1).

„Jeżeli cała podróż trwa dłużej niż 24 godziny: do 8 godzin - przysługuje połowa diety określonej zgodnie z zasadami wskazanymi w pkt 4, powyżej 8 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości określonej zgodnie z zasadami wskazanymi w pkt 4.” (pkt 4.2).

„Naliczanie diety z tytułu podróży służbowej na terenie kraju zostaje przerwane jeżeli w trakcie wykonywania zadania transportowego pracownik zatrudniony na stanowisku kierowcy pozostawia pojazd na terenie bazy transportowej lub w innym ustalonym miejscu i rozpoczyna odpoczynek” (pkt 4.3).

„Dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej przysługuje w wysokości:

a) w przypadku obsady pojedynczej pojazdu - **w walucie euro w wysokości nie niższej niż równowartość diety z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju** określonej zgodnie z § 7 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. (Dz. U. z 2013 r., poz. 167) z uwzględnieniem późniejszych zmian ww. przepisu, dla każdego z pracowników za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą lub w razie niepełnej doby pobytu za granicą, dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana będzie na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą i stawki w wysokości 1/24 diety ustalonej zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej;

b) w przypadku obsady podwójnej pojazdu - w walucie euro w wysokości ustalonej zgodnie z zasadami wskazanymi w lit. a) powyżej, powiększonej o 25 %, dla każdego z pracowników za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą lub w razie niepełnej doby pobytu za granicą, dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana będzie na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą każdego z pracowników i stawki w wysokości 1/24 diety ustalonej zgodnie z zasadami wskazanymi w lit. a) powyżej powiększonej o 25 %;

c) wysokość diety ustalonej, zgodnie z zasadami wskazanymi w lit. a) i b) powyżej będzie obwieszczana pracownikom kwartalnie (do pierwszego dnia stycznia, kwietnia, lipca oraz października każdego roku kalendarzowego) w sposób zwyczajowo przyjęty w (...) Sp. z o.o., w szczególności poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie (...) sp. z o.o. oraz w jej bazach terenowych. Ustalona w ten sposób wysokość diety obowiązywać będzie przez najbliższy kwartał, chyba że wcześniejsza jej zmiana będzie wymagana na gruncie nowelizacji przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.” (pkt 5 załącznika do omawianego regulaminu)

/Załącznik nr 1 Regulaminu (...) sp. z o.o. w W. stanowiący załącznik nr 1 do uchwały zarządu z dnia 17czerwca 2013 roku k. 193 - 197 v/

Powód został zapoznany z treścią wewnętrznych aktów prawnych obowiązujących u pozwanego pracodawcy, w tym z regulaminem pracy, regulaminem wynagradzania

/porozumienie w sprawie zmiany warunków pracy i płacy z dnia 22 marca 2010 roku k. 31 akt osobowych Część B, porozumienie w sprawie zmiany warunków pracy i płacy z dnia 20 września 2010 roku k. 35 akt osobowych Część B, porozumienie zmieniające umowę o pracę z dnia 30 sierpnia 2008 roku zawarte w W. w dniu 20 lipca 2012 roku k. 40 akt osobowych Część B, porozumienie zmieniające umowę o pracę z dnia 30 sierpnia 2008 roku zawarte w W. w dniu 28 czerwca 2013 roku k. 45 akt osobowych Część B/.

Powód przez sporny okres zatrudnienia otrzymywał świadczenie w postaci diet za odbyte podróże służbowe w wysokości 40 Euro na dobę. W okresie zatrudnienia powód nie kwestionował wysokości rozliczeń nie ponosił dodatkowych kosztów związanych z kosztami wynajmu hotelu, motelu lub innych

/zeznania powoda e - protokół z dnia 13 kwietnia 2018 roku 00:12:25 - 00:17:05 - płyta Cd k.802 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e -protokół z dnia 26 marca 2015 roku 00:13:37 -00:36:07/.

Pozwana spółka nie oferowała swoim pracownikom bezpłatnego noclegu w hotelu czy motelu. Powszechną praktyką było odbywanie przez kierowców noclegów w kabinach pojazdów. Kabin te posiadały odpowiednio przystosowane miejsce do spania. Kabin były także dodatkowo wyposażone m.in. w radio, stolik, klimatyzację. Powód zaopatrywał się w pościel we własnym zakresie

/załącznik k. 266 oraz 268, zeznania powoda e - protokół z dnia 13 kwietnia 2018 roku 00:12:25 - 00:17:05 - płyta CD k. 802 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e -protokół z dnia 26 marca 2015 roku 00:13:37 -00:36:07/.

Powód nie przedstawił rachunków za hotel. W okresie zatrudnienia w pozwanej spółce powód nie zgłaszał zastrzeżeń do sposobu i warunków odbywania noclegów w czasie podróży służbowych

/załącznik k. 266 oraz 268, zeznania powoda e - protokół z dnia 13 kwietnia 2018 roku 00:12:25 - 00:17:05 - płyta CD k. 802 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e -protokół z dnia 26 marca 2015 roku 00:13:37 -00:36:07/.

Powód odbywał głównie podróże z Polski do Anglii i z Anglii do Polski bądź do innych krajów unii europejskiej np. Belgii, Francji

/zeznania powoda e - protokół z dnia 13 kwietnia 2018 roku 00:12:25 - 00:17:05 - płyta Cd k.802 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e -protokół z dnia 26 marca 2015 roku 00:13:37 -00:36:07/.

Powód otrzymywał przed podróżą zaliczkę na koszty związane z opłatą za parkingi czy uiszczenie opłaty drogowej. Zaliczka ta była rozliczana po zakończeniu podróży

/zeznania powoda e - protokół z dnia 13 kwietnia 2018 roku 00:12:25 - 00:17:05 - płyta Cd k.802 /.

Dokonując hipotetycznego wyliczenia wysokości ryczałtów za noclegi powoda przyjęto minimalne stawki ryczałtów za nocleg odpowiadające stawkom dla kraju do których podróże były realizowane.

rok	<i>Miesiąc</i>	<i>ryczałt ja nocleg</i>	<i>diety minimalne</i>	<i>diety wypłacone</i>	<i>różnica (5 - 3)</i>	<i>różnica do 31-08-2013(6-2)</i>
		2	3	5	6	7

	Wrzesień	1 824,85 zł	391,00 zł	2 957,89 zł	2 566,89 zł	742,04 Zł
	Październik	1 677,64 zł	345,00 zł	2 838,01 zł	2 493,01 zł	815,37 zł
	Listopad	2 694,38 zł	529,00 zł	4 122,00 zł	3 593,00 zł	898,62 zł
2011	Grudzień	2 047,19 zł	414,00 zł	3 722,70 zł	3 308,70 zł	1 261,51 zł
	Suma	8 244,06 zł	1 679,00 zł	13 640,60 zł	11 961,60 Zł	3 717,54 zł
	Styczeń	1 403,67 zł	299,00 zł	2 525,71 zł	2 226,71 zł	823,04 zł
	Luty	2 130,30 zł	460,00 zł	3 707,57 zł	3 247,57 zł	1 117,27 zł
	Marzec	1 818,59 zł	391,00 zł	2 986,17 zł	2 595,17 zł	776,58 Zł
	Kwiecień	1 181,75 zł	253,00 zł	2 133,00 zł	1 880,00 zł	698,25 zł
	Maj	1 695,21 zł	345,00 zł	2 834,13 zł	2 489,13 zł	793,92 zł
	Czerwiec	2 414,03 zł	506,00 zł	3 854,65 zł	3 348,65 zł	934,62 zł
	Lipiec	1 386,23 zł	299,00 zł	2 414,94 zł	2 115,94 zł	729,71 zł
	Sierpień	2 370,12 zł	506,00 zł	3 391,81 zł	2 885,81 zł	515,69 zł
	Wrzesień	847,44 zł	184,00 zł	1 601,42 zł	1 417,42 zł	569,98 Zł
	Październik	1 994,48 zł	437,00 zł	3 474,73 zł	3 037,73 zł	1 043,25 Zł
	Listopad	2 854,97 zł	621,00 zł	4 829,22 zł	4 208,22 zł	1 353,25 zł
2012	Grudzień	1 157,98 zł	253,00 zł	1 897,52 zł	1 644,52 zł	486,54 zł
	Suma	21 254,78 zł	4 554,00 Zł	35 650,87 zł	31 096,87 zł	9 842,09 zł
	Styczeń	2 264,12 zł	483,00 zł	3 501,17 zł	3 018,17 zł	754,05 zł
	Luty	2 140,86 zł	460,00 zł	3 520,97 zł	3 060,97 zł	920,12 zł

	Marzec	3 122,61 zł	690,00 zł	4 034,14 zł	3 344,14 zł	221,53 zł
	Kwiecień	2 004,50 zł	450,00 zł	2 720,97 zł	2 270,97 zł	266,47 zł
	Maj	3 206,92 zł	690,00 zł	3 965,29 zł	3 275,29 zł	68,37 zł
	Czerwiec	2 993,50 zł	630,00 zł	3 899,19 zł	3 269,19 zł	275,69 zł
	Lipiec	1 378,88 zł	300,00 zł	1 919,35 zł	1 619,35 zł	240,47 zł
	Sierpień	2 495,26 zł	540,00 zł	2 540,85 zł	2 000,85 zł	-494,41 zł
2013	Suma	17 342,53 zł	3 760,00 zł	22 600,76 zł	18 840,76 zł	1 498,23 zł
(...)		46 841,36 zł	9 993,00 zł	71 892,23 zł	61 899,23 zł	15 057,87 zł

/opinia biegłego z zakresu rachunkowości k.735 - 755/.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów, których autentyczność nie budzi wątpliwości, a nadto nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd oparł się również na zeznaniach powoda, w zakresie w jakim pozostawały one zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Powód przyznał, że nocował w kabinie samochodu, którym wykonywał przewóz międzynarodowy oraz, że nie korzystał z innych form noclegu. Potwierdził także, że otrzymywał od pracodawcy tytułem diety kwotę 40 Euro na dobę oraz kwoty na uiszczenie opłat za parkingi oraz opłaty drogowe.

Czyniąc ustalenia faktyczne Sąd oparł się także na opinii biegłego z zakresu rachunkowości. Jako miarodajną dla sprawy Sąd uznał opinię z dnia 31 stycznia 2018 r. w wariantcie I. Zgodnie z wyliczeniami w tym wariantcie, pozwany nadpłacił na rzecz powoda należności przysługujące z tytułu podróży służbowych w kwocie 15.057,87 zł. Wprawdzie w jednym miesiącu tj. w sierpniu 2013 r. wystąpiła niedopłata w wysokości 494,41 zł., to jednak w globalnym rozliczeniu nie zmienia to sytuacji pozwanej co do faktu nadpłacenia na rzecz powoda należności przysługujących z tytułu podróży służbowych. Zauważyć należy, że powód dochodząc, czy to pierwotnie kwoty 50.000 zł., czy też finalnie kwoty 76.395,02 zł tytułem ryczałtu za noclegi podczas podróży służbowych za okres od 31 sierpnia 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. w ogóle nie precyzował w jakiej wysokości za poszczególne miesiące i lata pozwany nie wypłacił przedmiotowego składnika wynagrodzenia sensu largo. W związku z tym nie było możliwe za wskazany miesiąc, tj. za sierpień 2013 r. zasądzenie wyliczonej przez biegłego kwoty niedopłaty, skoro zabrakło szczegółowego rozbicia dochodzonej należności na poszczególne miesiące okresu spornego, który został przez powoda wyznaczony na okres od dnia 31 sierpnia 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. Co za tym idzie - przy ogólnym ujęciu należności z tytułu ryczałtów za noclegi podczas podróży służbowych - zasadnym było przyjęcie, że zostały one w całości pokryte w ramach wypłacanych przez pracodawcę na rzecz powoda diet.

Wskazać należy, że przedstawione przez biegłego wyliczenie w wariantcie I było najbardziej miarodajne dla ustalenia należnego powodowi świadczenia, ponieważ uwzględniło ono najniższe stawki ryczałtów za noclegi spośród stawek dla krajów, do których powód odbywał podróże służbowe, oraz w minimalnej wysokości diety zagranicznej wynikającej z art. 77⁵ § 4 k.p. Przyjmując takie dane okazało się, że pozwany z tytułu zagranicznych podróży służbowych odbywanych

w okresie objętym sporem wypłacił kwotę 71.892,23 zł, zaś minimalna kwota należnych powodowi z tego tytułu diet wyniosła 56.834,36 zł. Oznacza to nadpłatę w kwocie 15.057,87 zł. Wypłacając zatem na rzecz powoda świadczenie nazwane dietą, a przewidziane w Regulaminie Wynagradzania, pozwany wypłacił powodowi nie tylko ryczałty za noclegi, ale również diety sensu stricto w wysokości wyższej niż minimalna wysokość tej diety przewidziana na podstawie przepisu art. 77⁵ § 4 k.p. Dokonanie przedmiotowych wyliczeń w oparciu o tak przyjęte przez biegłego dane w wariancie I było uzasadnione tym, że powód nie udowodnił miejsc odbywania przez niego poszczególnych noclegów w ramach każdej z objętych sporem podróży służbowych. Co zresztą - jak słusznie zwrócił uwagę pozwany - w opinii podstawowej dostrzegł również biegły. W związku z tym, przy braku wskazanych danych, zasadnym było przyjęcie najniższych stawek ryczałtów za noclegi spośród krajów, przez które przejeżdżał powód. Zatem różnica pomiędzy kwotą wypłaconych diet a wysokością minimalnej diety należnej na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa (tj. wysokością diety z tytułu odbywania podróży krajowej, która stanowi minimum zarówno dla diety krajowej, jak i zagranicznej, zgodnie z art. 77⁵ § 4 k.p.) stanowić mogła wysokość hipotetycznie należnych ryczałtów.

Zwrócić także należy uwagę, że opinia z dnia 31 stycznia 2018 r. nie była kwestionowana przez stronę powodową, a zatem strona zgadzała się z wyliczeniami przedstawionymi przez biegłego również w wariancie I.

Wcześniejsze opinie biegłego z zakresu rachunkowości, tj. opinia podstawowa z dnia 2 lutego 2016 r. oraz uzupełniające z dnia 25 maja 2016 r., z dnia 27 marca 2017 r. i 2 listopada 2017 r., jako nieprzydatne dla sprawy, zostały przez Sąd pominięte. Jak słusznie zarzuciła strona pozwana, biegły przyjął nieprawidłową ilość noclegów, tj. niezgodną z czasem przebywania przez powoda poza granicami kraju. Liczba noclegów nie zgadza się też z zestawieniem przedstawionym przez powoda. Ponadto, biegły przyjął dla wszystkich noclegów odbywanych przez powoda w ramach jednej podróży służbowej stawki ryczałtu za nocleg właściwe dla państwa najbardziej oddalonego od Polski, czyli stawkę ryczałtu za nocleg właściwą dla Anglii, która wyniosła odpowiednio 35 lub 50 (...) (w zależności od obowiązującego rozporządzenia) i była znacznie wyższa niż stawki dla pozostałych krajów, przez które powód przejeżdżał i w których mógł odbywać noclegi. Powyższe uchybienia w samych założeniach do opinii spowodowały, że wymienione opinie nie mogły być uwzględnione przy ustalaniu stanu faktycznego w niniejszej sprawie.

Nieprzydatnym dla sprawy był także zeznania świadka M. K.. Świadek ten nie posiadał żadnej wiedzy co do wypłaconych powodowi świadczeń. Nie był w stanie powiedzieć, czy powód został zapoznany z Regulaminem Wynagrodzenia obowiązującym u pozwanego, z jakich składników składało się wynagrodzenie, jakie składniki mu przysługiwały. Brak więc było podstaw, aby powyższe zeznania zaliczyć w poczet materiału dowodowego.

Jako nieuzasadniony, podlegał oddaleniu wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność ustalenia, czy pojazd w którym powód wykonywał w okresie objętym sporem przewozy drogowe posiadał odpowiednie warunki do spania, poruszania się i wykonywania takich czynności jak np. przebieranie się, w kontekście aktualnych standardów na rynku producentów pojazdów ciężarowych oraz wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP na okoliczność ustalenia czy warunki w pojeździe, w którym powód wykonywał w okresie objętym sporem przewozy drogowe były zgodne z normami BHP i umożliwiały odpowiedni wypoczynek nocny kierowcy.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że według aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego zapewnienie powodowi noclegu w kabinie samochodu ciężarowego nie oznacza zapewnienia bezpłatnego noclegu w rozumieniu powołanych przepisów. Zapewnienie przez pracodawcę pracownikowi – kierowcy wykonującemu przewozy w międzynarodowym transporcie drogowym odpowiedniego miejsca do spania w kabinie samochodu wyposażonej w odpowiednie urządzenia pozwala na wykorzystanie przez kierowcę w samochodzie dobowego (dziennego) odpoczynku. Nie oznacza natomiast zapewnienia mu przez pracodawcę bezpłatnego noclegu, a taki stan rzeczy uprawnia pracownika do otrzymania od pracodawcy zwrotu kosztów noclegu co najmniej na warunkach i w wysokości określonych w treści rozporządzenia (tak SN w uchwale z dnia 7 października 2014 r., I PZP 3/14 wraz z uzasadnieniem – opublikowane na stronie internetowej Sądu Najwyższego oraz w uchwale SN z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14, OSNP 2014/12/164).

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że pojęcia "odpowiednie miejsce do spania" i "bezpłatny nocleg" nie mogą być utożsamiane, tj. traktowane zamiennie, bowiem mają one różne znaczenia. Pojęcie "nocleg" odnosi się do usługi hotelarskiej, która obejmuje szerszy zakres świadczeń niż tylko "udostępnienie miejsca do spania", tj. w szczególności możliwość skorzystania z toalety, prysznica, przygotowania gorących napojów, zapewnienie wyżywienia, co z kolei powoduje obniżenie diety. Dlatego też w sytuacji braku przedstawienia przez pracownika rachunku za usługi hotelarskie oznacza, że pracownik nie korzystał z hotelu i wówczas należy mu się zwrot kosztów noclegu, który zostaje ograniczony do 25% limitu stanowiącego ryczałt za koszty realnie ponoszone w czasie podróży, bez korzystania z usług hotelowych. Ryczałt za nocleg stanowi więc świadczenie kompensacyjne (na pokrycie kosztu noclegu).

Ponadto, już w wyroku z dnia 1 kwietnia 2011 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt II PK 234/10) wywiódł, że umożliwienie kierowcy spania w kabinie samochodu nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. z 2002 roku, nr 236, poz. 1991 ze zm.) – (por. też SN w wyrokach: z dnia 19 lutego 2007 r. sygn. akt I PK 232/06, publ. OSNP 2008/7-8, poz. 95, z dnia 19 marca 2008 r. sygn. akt I PK 230/07, publ. OSNP 2009/13 -14/poz. 176, z dnia 18 stycznia 2013 r. sygn. akt II PK 144/12, publ. LEX nr 1375389).

Uznać zatem należy, że kabina samochodu nie zapewnia poza miejscem do spania i przenośną lodówką żadnych warunków sanitarnych (typu toaleta, prysznic). Minimalne standardy socjalne przyzwoitego noclegu, jakich należałoby oczekiwać przy obecnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego wykraczają dalej niżli zapewnienie łóżka do spania w kabinie samochodu, nawet jeśli jest ona wyposażona w lodówkę (stacjonarną lub przenośną), klimatyzację, czy ogrzewanie postojowe. Na dzisiejszym poziomie rozwoju cywilizacyjnego takim minimalnym standardem przyzwoitego noclegu jest zapewnienie w obiekcie łazienki i węzła sanitarnego, choćby nawet wspólnych dla kilku pokoi. Zdaniem Sądu Okręgowego trudno uznać, że standard ten zapewnia toaleta np. w budynku stacji benzynowej na parkingu, czy w budynku socjalnym znajdującym się na parkingu. Każda potrzeba skorzystania z takiej toalety w warunkach noclegu, niezależnie od warunków atmosferycznych panujących na zewnątrz, powoduje bowiem konieczność opuszczania "lokalu" (rozumianego jako kabina samochodu), w którym realizowany jest nocleg i udania się kilkadziesiąt, a często i kilkaset metrów dalej. W ocenie Sądu Okręgowego taki standard nie może być utożsamiany z zapewnieniem pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu przepisu § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju i § 16 ust 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167); co najwyżej, w określonych sytuacjach może być równoznaczny z zapewnieniem miejsca do odpoczynku.

W związku z prezentowanym powyżej i akceptowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe zmierzające do ustalenia standardu kabin, w których powód odbywał noclegi. Kwestia ta nie ma bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Standard kabiny nie ma wpływu na nabycie prawa do ryczałtu za nocleg w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Powództwo o ryczałty za podróże służbowe nie jest uzasadnione przez co nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawę roszczenia powoda o zasądzenie ryczałtów za noclegi z tytułu podróży służbowych stanowił art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców. Zgodnie z tym przepisem, kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności

przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, podróż służbowa to każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy: a) przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, lub b) wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a w celu wykonania przewozu drogowego. Przy czym zauważyć trzeba, iż miejscowość, o której mowa w art. 2 pkt 4 lit. a, oznacza siedzibę pracodawcy, na rzecz którego kierowca wykonuje swoje obowiązki oraz inne miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę, w szczególności filie, przedstawicielstwa i oddziały. Natomiast pojęcie przewozu drogowego jest określone w rozporządzeniu (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego, zmieniającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) nr 213/98, jak również uchylającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006, s. 1, z późn. zm.). Przepis art. 4 lit. a tego rozporządzenia stanowi, że przewóz drogowy oznacza każdą podróż odbywaną w całości lub części po drogach publicznych przez pojazd, z ładunkiem lub bez, używany do przewozu osób lub rzeczy.

Definicję podróży służbowej zawierał również regulamin pracy obowiązujący u pozwanego, z którym powód został zapoznany i który w zasadzie powielał treść cytowanych przepisów.

Stosownie do art. 21a powołanej ustawy, kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy. Zgodnie natomiast z definicją zawartą w art. 77⁵ § 1 k. p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (art. 77⁵ § 3 k.p.). W przypadku, gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2 (art. 77⁵ § 5 k.p.).

Kwestię tę, w okresie objętym sporem, precyzowało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych, a wcześniej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Wykładnia powyższych przepisów była przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 19 marca 2008 r. (I PK 230/07, OSNP 2009/13-14/176, OSP 2010/2/21) i z dnia 1 kwietnia 2011 r. (II PK 234/10, OSNP 2012/9-10/119, LEX nr 863985) uznał, iż umiejscowione w kabinach niektórych pojazdów miejsce na nocleg nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu obowiązujących przepisów. Odmienny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 2013 r. w sprawie II PK 296/12 (LEX nr 1341269) uznając, iż miejsce do spania musi oznaczać dla kierowcy transportu międzynarodowego formę zapewnienia kierowcy bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r., co wynika z podkreślonej specyfiki pracy kierowcy oraz z faktu, że rozporządzenie dotyczy podróży incydentalnych i konieczności udostępnienia pracownikowi hotelu określając jedynie, iż brak rachunku za hotel daje prawo do ryczałtu. Rozporządzenie nie reguluje zaś sytuacji, w której pracownik godzi się na odpoczynek w samochodzie lecz jedynie sytuację, w których pracownik korzystający z hotelu

legitymuje się (lub nie) rachunkiem za nocleg. Prawa do tego ryczałtu brakuje zatem, gdy pracownik mobilny godzi się na spanie w samochodzie i z góry wyklucza korzystanie z hotelu. Ostatecznie Sąd Najwyższy uchwałą z 12 czerwca 2014 r. II PZP 1/14 uznał, że kabina samochodu z odpowiednim miejscem do spania nie zwalnia pracodawcy z wymogu zapewnienia kierowcy noclegu lub zwrotu poniesionych kosztów noclegowych przez kierowcę, lub wypłaty należnego ryczałtu noclegowego (II PZP 1/14, OSNP 2014/12/164).

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz, że art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP.

Analiza uzasadnienia tego orzeczenia wyklucza możliwość dalszego stosowania przepisów rozporządzeń o podróżach służbowych, jako podstawy roszczeń kierowców w transporcie międzynarodowym, przez odwołanie do art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców i przyjęcie, że do rekompensaty za podróż służbową będą miały zastosowanie przepisy powszechnie obowiązujące, w tym art. 77⁵ § 5 kodeksu pracy. Takie stanowisko zostało wyrażone w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r. wydanym w sprawie I PK 300/15, ale nie można go podzielić ze względu na ewidentną sprzeczność z zapadłym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Zważyć należy, że z wyroku Trybunału Konstytucyjnego jednoznacznie wynika, iż przedmiotowym orzeczeniem został zakwestionowany cały dotychczasowy mechanizm rozliczania należności z tytułu podróży służbowych kierowców, co wyklucza odwołanie się do dotychczasowych rozwiązań. Takie zaś skutki wywołuje zaakceptowanie stanowiska przyjętego w przywołanym orzeczeniu SN, albowiem prowadzi ono do rozliczenia kosztów podróży kierowcy w transporcie międzynarodowym według zasad tożsamyh dla pracowników sfery budżetowej, których podróże służbowe są związane z jednostkowymi wyjazdami służbowymi, zaś zwrot kosztów z ich tytułu związany jest ze zwiększonymi kosztami związanymi z korzystaniem z usług hotelowych. Trybunał Konstytucyjny stanowczo podkreślił, iż przesądzenie przez ustawodawcę, że art. 77⁵ § 3-5 kodeksu pracy i wydane na podstawie art. 77² § 2 kodeksu pracy przepisy wykonawcze mają mieć zastosowanie do każdego wykonanego przez kierowcę przewozu w transporcie, jest sprzeczne z ratio legis tych przepisów i świadczy o nieadekwatności przyjętego środka w stosunku do regulowanej dziedziny. Proces kontroli konstytucjonalności prawa jest procesem stosowania prawa, które tradycyjnie oznacza proces decyzyjny właściwego organu państwowego do wydania konkretnej decyzji. Wynikiem decyzji jest subsumcja określonego stanu faktycznego do przepisów prawa. Rolą Trybunału Konstytucyjnego jest przeprowadzenie kontroli konstytucyjności, przy czym skutek kontroli oddziałuje na procesy stosowania prawa przez inne sądy. Z treści uzasadnienia wyroku z dnia 24 listopada 2016 r. jednoznacznie wynika, że niezgodność art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców z Konstytucją w ujęciu zakresowym, dotyczy nie tylko przepisu zaskarżonego, czyli art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, ale normy prawnej w rozumieniu całej konstrukcji odniesienia art. 21a do art. 77⁵ par 3-5 kodeksu pracy oraz wydanymi na podstawie tych przepisów aktami wykonawczymi. Norma badana przez Trybunał Konstytucyjny dotyczy więc kilku przepisów prawa, a nie jedynie art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców i polega na zakwestionowaniu możliwości odesłania do rozliczania należności przysługujących kierowcom z tytułu odbycia podróży służbowej do rozliczeń przysługujących

pracownikom administracji państwowej i samorządowej. W tym miejscu przypomnieć należy, iż Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt V CSK 377/15 wskazał, że do orzekania o niezgodności ustaw i ich poszczególnych przepisów z Konstytucją jest powołany wyłącznie Trybunał Konstytucyjny (art. 188 pkt 1, art. 193 Konstytucji). Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, traktując to jako wyjątek od reguły wynikający ze szczególnych okoliczności, że jeżeli niezgodność przepisu z Konstytucją jest w związku z rozpoznawaną sprawą oczywista i ocena taka ma dodatkowe poparcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził uprzednio niezgodność z Konstytucją przepisu o takim samym brzmieniu, jak zawarty w obowiązującej ustawie, to sąd może nie zastosować tego przepisu w rozpoznawanej sprawie ze względu na jego niezgodność z Konstytucją (art. 178 ust. 1 Konstytucji). Cytowany wyrok Sądu Najwyższego potwierdził prawo sądu powszechnego do dokonania kontroli rozproszonej Konstytucji RP, która jednakże może być dokonana jedynie na tle konkretnego stanu faktycznego oraz w indywidualnej sprawie. Kontrola taka koncentruje się wyraźnie na procesie wykładni i stosowania prawa aniżeli na analizie dogmatycznej - (...). Podobna zasada obowiązuje w doktrynie *acte eclairé*, która w prawie Unii Europejskiej oznacza, że jeżeli Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał już wcześniej orzeczenie w sprawie wykładni danego przepisu prawa wspólnotowego, to ma ono zastosowanie również w późniejszych przypadkach i podnoszenie pytania prejudycjalnego w zakresie danego przepisu nie jest obowiązkowe, a poprzednie orzeczenie (...) w tej sprawie jest wiążące.

Przedkładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić przede wszystkim należy, że w ocenie Sądu Okręgowego po dniu 29 grudnia 2016 r., a więc po opublikowaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r., nie jest możliwym oparcie rozstrzygnięcia sporu o ryczałty za noclegi dla kierowców w transporcie międzynarodowym o treść przepisów powszechnie obowiązujących w zakresie, w jakim odsyłają one do zasad rozliczania podróży służbowych pracowników sfery administracji państwowej i samorządowej. Posłużenie się takimi środkami jest sprzeczne z *ratio legis* danej regulacji i świadczy o nieadekwatności zastosowanego środka, a także jest niezgodne z zasadami dobrej legislacji, zaś po wydaniu wyroku przez Trybunał Konstytucyjny także z zasadami zaufania obywateli do państwa. W tym miejscu zacytować należy jedną z definicji (...) zasady zaufania obywatela do państwa, w której Trybunał Konstytucyjny wskazał, że zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa opiera się na wymaganii pewności prawa, a więc takim zespole cech przysługujących prawu, które zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne, umożliwiają jej decydowanie o swoim postępowaniu na podstawie pełnej znajomości przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jej działania mogą pociągnąć za sobą. Zasada ochrony zaufania jednostki do państwa i do prawa może znajdować się w kolizji z innymi zasadami i wartościami konstytucyjnymi, dla których realizacji w pewnych sytuacjach konieczne jest wprowadzenie zmian na niekorzyść jednostki. Jednostka musi zawsze liczyć się z tym, że zmiana warunków społecznych lub gospodarczych może wymagać nie tylko zmiany obowiązującego prawa, lecz także niezwłocznego wprowadzenia w życie nowych regulacji prawnych. Zasada ochrony zaufania wyznacza sytuację prawną nie tylko obywateli, lecz także chroni przed ingerencją władzy państwowej inne podmioty stosunków prawnych (wyrok TK z 20 stycznia 2011 r., k.p. 6/09).

Konstytucyjna zasada ochrony zaufania do państwa i prawa (art. 2 Konstytucji) w kontekście wydanego w dniu 24 listopada 2016 r. wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie sygn. K 11/15 wymaga przyjęcia i zaakceptowania skutków prawnych tegoż wyroku w odniesieniu do roszczenia o ryczałty za noclegi kierowców na poziomie negacji prawa do ryczałtu na zasadach określonych w art. 77⁵ § 3, 2 i 5 kodeksu pracy, a z drugiej strony zaakceptowania czasowej luki prawnej, która powstała na skutek wydania wyroku zakresowego przez Trybunał Konstytucyjny bez odroczenia wejścia w życie tego orzeczenia. Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie o sygn. akt I PK 77/16 oraz orzeczeniu z dnia 9 marca 2017 r. w

sprawie o sygn. akt I PK 309/15. W pierwszym z przywołanych orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, że do stanów faktycznych poczynszy od 3 kwietnia 2010 roku, do kierowców w transporcie międzynarodowym nie należy stosować przepisów rozporządzeń wykonawczych wydanych z upoważnienia art. 77⁵ k.p.; zastosowanie miały natomiast przepisy zakładowe (regulaminy wynagradzania), które nie były korygowane przez przepisy powszechnie obowiązujące, jako bardziej korzystne. W kolejnym z powołanych orzeczeń wskazano natomiast, że z dniem ogłoszenia wyroku art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców stracił domniemanie zgodności z Konstytucją również odnośnie stanów faktycznych sprzed tej daty. Należności z tytułu podróży służbowych i warunki ich wypłacania w przypadku firm transportowych, nienależących do sfery budżetowej, powinny zostać unormowane w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę (w myśl art. 77⁵ § 3 k.p.).

Cechą stosunku pracy jest ryzyko ekonomiczne pracodawcy. Jeśli decyzja pracodawcy (polecenie wyjazdu) powoduje powstanie dodatkowych kosztów, nieobjętych wynagrodzeniem zasadniczym pracownika, to obowiązkiem zatrudniającego jest ich zwrot. Dodanie do systemu prawa odrębnej definicji podróży służbowej (w art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców) modyfikuje jedynie kodeksowy zakres jej znaczenia. Wprowadzenie odrębnej definicji oznacza objęcie nią w sposób szerszy - niż dotychczas - określonej grupy wykonujących pracę podporządkowaną. W tej sytuacji brak regulacji (zasad zwrotu tych kosztów) w ustawie o czasie pracy kierowców obliguje do ich rekompensaty w drodze regulacji zakładowych, które powinny uwzględniać (również w postaci ryczałtowej) rekompensatę takich dodatkowych, rzeczywistych kosztów. Nie ma przy tym przeszkód, aby należności na pokrycie wszystkich kosztów związanych z podróżą służbową zostały określone w postaci jednego ryczałtu.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2015 r., II PK 248/14, przyjęto, że dopuszczalne było ustalenie przez strony stosunku pracy objęcia jednym ryczałtem (w adekwatnie wysokiej i stałej kwocie) diety oraz należnego kierowcy ryczałtu za noclegi, nie mniej korzystnym niż przepisy powszechne w zakresie minimalnych kosztów wyżywienia i ryczałtu za nocleg. Nie narusza również prawa określenie w przepisach zakładowych lub w umowie o pracę tych należności w wysokości niższej od wysokości ryczałtów, przewidzianych w rozporządzeniach wykonawczych, wydanych na podstawie art. 77⁵ § 5 k.p. Z cytowanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika bowiem, iż należy uwzględnić przy wykładni przepisów również aspekt ekonomiczny; między innymi - uzasadnione oczekiwania właścicieli firm przewozowych, że zakup pojazdów wyposażonych w miejsca noclegowe i klimatyzację, wpłynie na obniżenie ich wydatków, związanych z ryczałtami za noclegi kierowców. W aktualnym stanie prawnym istnienie zakładowych unormowań dotyczących ryczałtu za nocleg w służbowej podróży zagranicznej kierowcy zatrudnionego w transporcie międzynarodowym, nakazywało ich stosowanie z mocy art. 4 i art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 1 i 3 k.p. do pracy kierowców po 3 kwietnia 2010 r., nawet jeśli stawki ryczałtu za nocleg były niższe od ustalonych przepisami wydanymi na podstawie art. 77⁵ § 5 k.p., a pojazd wyposażony był w kabinę z miejscami do spania. Przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, które zostało zastąpione rozporządzeniem z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, miałyby zastosowanie tylko wówczas, gdyby nie było zakładowych unormowań dotyczących należności z tytułu podróży służbowej (art. 77⁵ § 5 k.p.).

W przywoływanym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny uznał, iż odesłanie w art. 21 a ustawy o czasie pracy kierowców ma charakter kaskadowy, gdyż odsyła ono do art. 77⁵ § 5 k.p., który z kolei zawiera odesłanie do przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., co w świetle obowiązujących zasad prawidłowej legislacji nie jest dopuszczalne. Niezależnie od powyższego, Trybunał Konstytucyjny uznał, że uregulowanie określonego rodzaju stosunków prawnych poprzez odesłanie do nieadekwatnej dla tych stosunków materii uregulowanej w ogólnych zasadach przyjętych w art. 77⁵ § 3-5 k.p. również jest sprzeczne z właściwą techniką stosowania przepisów odsyłających.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy za bezsporne uznać należy, że wykonując zadania transportowe na rzecz pozwanej spółki powód pracował w warunkach zbliżonych do definiowanej w przepisach podróży służbowej, a co za tym idzie winny przysługiwać mu z tego tytułu należności rekompensujące koszty utrzymania podczas wyjazdów. Okoliczność ta, w świetle wskazanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego, nie może jednak oznaczać automatycznego uznania za zasadną, podstawę roszczeń powoda opartych na wskazanych wyżej rozporządzeniach z dnia 19 grudnia 2002 r. i 29 stycznia 2013 roku.

W dniu 26 października 2017 r. Sąd Najwyższy w powiększonym siedmioosobowym składzie podjął uchwałę (III PZP 2/17), w której wskazał, że „ryczałt za nocleg w podróży służbowej kierowcy zatrudnionego w transporcie międzynarodowym może zostać określony w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę (art. 77⁵ § 3 k.p.) poniżej 25% limitu, o którym mowa w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) oraz w § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167).” Sąd Najwyższy uznał, że należności z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (w szczególności diety), przyjęte u prywatnego pracodawcy, nie mogą być niższe niż ustalone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw pracy. Niższe od określonych w stosownym rozporządzeniu mogą być jednak diety za podróż poza granicami kraju, z tym że nie mogą być one niższe od diety z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju ustalonych w rozporządzeniu dotyczącym tych podróży.

W doktrynie prawa pracy wskazywano także, że przepisy ww. rozporządzenia ustanawiają minimalne standardy tylko dla pracowników sfery budżetowej, co oznacza, że brakuje analogicznych standardów dla pozostałych pracowników. Wobec czego dopuszczalne jest uregulowanie przez pracodawcę prywatnego zasad wypłacania świadczeń z tytułu podróży służbowej zarówno w sposób korzystniejszy dla pracowników, jak i mniej korzystny od uregulowań zawartych w rozporządzeniach.

Mając zatem na uwadze orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. o niezgodności z Konstytucją RP wskazanych przepisów w zakresie, w jakim miałyby one mieć zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym oraz biorąc pod uwagę pogląd Sądu Najwyższego sformułowany jako zasada prawna, Sąd uznał, iż kluczowe znaczenie dla oceny zasadności roszczenia powoda ma ustalenie, jak strony porozumiały się co do wysokości wypłacanych powodowi należności z tytułu jego wyjazdów zagranicznych oraz czy należności te zostały pokryte.

Zgodnie z postanowieniami umów o pracę łączących powoda z pozwanym powodowi przysługiwało wynagrodzenie za pracę tj. wynagrodzenie zasadnicze wynikające z odpowiedniej stawki zaszeregowania pracownika określonej w (...) sp. z o.o. - 1700 zł brutto oraz dodatki do wynagrodzenia zasadniczego przewidziane w regulaminie (...) sp. z o.o., tj. ryczałt za dyżury oraz pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych w wysokości 700 zł brutto oraz premie zgodnie z (...) sp. z o.o. Od dnia 1 lutego 2011 r. wynagrodzenie zasadnicze powoda wynosiło 2000 złotych brutto, zaś ryczałt za dyżury oraz pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych przysługiwał w wysokości 800 złotych brutto. Z kolei zgodnie z Regulaminem Wynagradzania obowiązującym u pozwanego w spornym okresie, kierowcom zatrudnionym

w transporcie międzynarodowym poza wynagrodzeniem zasadniczym uzależnionym od stażu pracy przysługiwały dodatkowe składniki wynagrodzenia oraz inne świadczenia określone w załączniku nr 1 do regulaminu.

Punkt 5 tego załącznika określał między innymi prawo do diety wskazując, że dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej przysługuje w wysokości:

a) w przypadku obsady pojedynczej pojazdu - 40 EUR za pełną dobę (24h) pobytu za granicą lub w razie niepełnej doby pobytu za granicą dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą i stawki 1,667 EUR

b) w przypadku obsady podwójnej pojazdu - po 50 Eur dla każdego z pracowników za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą lub w razie niepełnej doby pobytu za granicą, dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą każdego z pracowników i stawki 2, (...) EUR.

Stosownie do pkt 5 ust. 1 naliczanie diety z tytułu podróży zagranicznej rozpoczynało się w momencie wyjazdu z Polski, a kończyło w momencie wjazdu przekraczając granice Polski. Oznaczenie czasu przekroczenia granicy Polski odbywało się na podstawie informacji generowanych przez system telematyczny, a w przypadku braku takiej informacji na podstawie danych zapisanych przez kierowców w (...). Dieta ta była wypłacona w walucie polskiej po przeliczeniu według kursu NBP ogłoszonego w dniu wyjazdu kierowcy z terytorium Polski. Kierowcy byli informowani o tym, że dieta ta wraz z wypłacaną pracownikom zaliczkom pokrywa wszelkie koszty podróży zagranicznej.

W ocenie Sądu takie uregulowania jednoznacznie wskazują, iż zamiarem stron było objęcie powyższą regulacją całości należności kierowcy z tytułu podróży służbowych. Pracodawca wyraźnie wskazał w treści regulaminu, iż zapewnia miejsce do spania i nie wypłaca ryczałtów za noclegi. Nie zmienia tej oceny także fakt użycia w umowie o pracę oraz w regulacjach wewnętrznych - regulaminie i załącznikach do regulaminu - pozwanego określenia „dieta”. Określenie to nawiązuje bowiem do potocznej definicji należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych. Wskazuje na to treść regulaminu wynagradzającego u pozwanego, z którego wynika, że na owe „diety” składają się diety z tytułu zagranicznej podróży służbowej za pełną dobę pobytu za granicą. Powód nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że poniósł koszty podróży, których wysokości nie pokryła wypłacona mu przez pracodawcę dieta. Pracodawca wskazał także, iż wymagał od pracowników, aby parkowali wyłącznie na strzeżonych parkingach, których koszty pokrywał wypłacając pracownikom zaliczki, z zapleczem socjalnym i na takie parkingi kierował pracowników. Podkreślić także trzeba, iż wypłacana powodowi dieta była znacząco wyższa niż dieta minimalna określona powołanymi na wstępie przepisami rozporządzenia. Powód nie przedstawił przy tym żadnego dowodu, który uprawdopodobniałby ilość odbytych noclegów oraz żadaną kwotę. Powód w całym okresie zatrudnienia nie wyrażał sprzeciwu co do formy realizacji noclegów, nie korzystał z żadnej innej formy noclegu (hotel, motel, kwatery prywatna) i nie kwestionował warunków noclegu w kabinie samochodu.

W tej sytuacji w ocenie Sądu Okręgowego, świadczenie ustalone przez strony stosunku pracy na poziomie 40 euro nie dotyczyło jedynie diet w rozumieniu kwot przeznaczonych na pokrycie np. kosztów wyżywienia i inne drobne wydatki. Tak wysoka dieta, zdaniem Sądu Okręgowego, wypłacana przed cały sporny okres zatrudnienia pokrywała całość roszczeń powoda z tytułu ryczałtu za noclegi. Trzeba dodatkowo podkreślić, że powód nie zgłaszał żadnych wątpliwości w tym zakresie, nie negocjował tego, że należności określone w Regulaminie jako „diety” pokrywają w całości koszty związane z podróżą służbową, nie występował do pracodawcy o jakieś dodatkowe należności, zaś podpisując umowy o pracę zdawał sobie sprawę, że wskazane w Regulaminie „diety” wyczerpują należności z tytułu podróży służbowych. W takim stanie faktycznym nie sposób byłoby więc uznać, że wskazana w Regulaminach „dieta” na poziomie 40 euro dotyczyła jedynie pokrycia zwiększonych kosztów wyżywienia.

Warto podkreślić, że takie rozumienie pojęcia "diety", jako obejmującego nie tylko koszty wyżywienia, jest powszechne w branży transportowej. Kierowcy i ich pracodawcy, co Sądowi jest wiadomym z racji rozpoznawania innych spraw pracowniczych, posługują się terminem „diety” dla określenia całości należności z tytułu podróży służbowych. Nie jest używane formalne określenie „należności z tytułu podróży służbowych”, czy też „ryczałty”, „delegacje”, co jest całkowicie zrozumiałe. W potocznym rozumieniu termin "diety" oznacza dla kierowcy należności przysługujące z

tytułu odbywania podróży służbowych. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż powód zdawał sobie doskonale sprawę z tego, że należności wypłacane jako "dieta" pokrywają wszystkie koszty związane z podróżami, w tym i koszty noclegów. Przez cały okres zatrudnienia, nie zgłaszał do pozwanego zastrzeżeń co do wysokości wypłaconych należności z tytułu podróży służbowych, uznając tym samym, że otrzymał całość tego, co mu przysługiwało. Powód, jako doświadczony kierowca musiał zdawać sobie sprawę z treści łączącego stosunku prawnego i zgadzał się na ustalone warunki. Godził się więc zarówno na nocowanie w kabinie pojazdu, jak i na to, że wypłacane mu przez pracodawcę należności pokrywają całość kosztów odbywanych podróży służbowych, w tym koszty noclegu, w sposób ustalony i przyjęty u pracodawcy. Nadto z ustaleń faktycznych nie wynika, by strony miały zamiar uregulować tylko część świadczeń związanych z podróżą służbową.

Reasumując, należało przyjąć, że pozwana spółka wypłaciła należności z tytułu podróży służbowych w kwotach wynikających z umowy o pracę i przywołanych regulacji wewnętrznych. Brak jest zatem podstaw prawnych i faktycznych do uznania, że rozliczenia stron z tytułu ryczałtu za noclegi winny odbywać się w oparciu o przepisy przywołanych wyżej rozporządzeń ponad kwotę minimalną z przepisów tych wynikającą. Zdaniem Sądu w świetle treści umowy łączącej strony i treści obowiązującego regulaminu wynagradzania, pozwana prawidłowo rozliczyła się z powodem z tytułu podróży służbowych, co skutkowało oddaleniem powództwa w całości.

E.W.